

СТРАТЕГІЯ АНТИКРИЗОВОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах економічної нестабільності, військових подій та кризових явищ важливим є стимулювання розвитку не лише країни в цілому, кожного її регіону, а й кожного суб'єкта господарювання. В умовах євро інтеграційних процесів дія характерних умов господарювання, які ґрунтуються на дії законів ринку та конкурентної боротьби, змушують українські підприємства швидко адаптуватись до змін ринкового середовища, уникати необґрунтованого ризику, приймати стратегічні управлінські рішення щодо використання всіх наявних ресурсів. Сучасна Україна прагне до постійного поліпшення рівня й умов життя, які може забезпечити тільки стійкий економічний ріст. Проте спостереження показують, що довгостроковий економічний ріст не є рівномірним, а постійно переривається періодами економічної нестабільності та криз. Кризові явища в галузях економіки України спричинені недостатнім і несвоєчасним урахуванням змінних умов виробництва, можливостями інтенсифікації, змінами у методах господарювання. За останнє десятиліття антикризове управління набуло особливого значення у зв'язку з проведенням активних ринкових перетворень в економіці держави. Що характеризується високим рівнем кризових ризиків, постійною зміною чинників зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування підприємств, наростанням погроз їх фінансовим інтересам. Антикризова безпека підприємства представляє собою складне, багатогранне поняття, яке залежить від безлічі чинників, що виникають як усередині підприємства, так і за його межами. Забезпечення антикризової безпеки підприємства – це визначальний чинник ефективного функціонування самих суб'єктів господарювання і стратегія їх ефективного розвитку у системі стратегічного управлінського обліку. При цьому, світовий та вітчизняний економічний досвід переконливо свідчить про необхідність створення такої системи забезпечення антикризової безпеки підприємства, яка була би стійка до фінансових ризиків й активно стимулювала соціально-економічний розвиток господарюючих суб'єктів.

Наявність ефективної системи управління антикризовою безпекою дозволяє підвищити ефективність протидії фінансовим загрозам, попередити можливі негативні наслідки. Особливість функціонування системи антикризової безпеки підприємства визначається унікальністю кожного конкретного підприємства та залежить від розмірів підприємства, його виробничо-технічних, фінансових та організаційних можливостей. Система антикризової безпеки підприємства – це складний елемент безпеки регіону, галузі, держави в цілому.

Реалізація завдань, визначених для забезпечення антикризової безпеки суб'єктів підприємництва, можлива за умови формування механізму управління стратегічною безпекою, який можна розглядати як сукупність організаційних, фінансових та правових засобів впливу, які мають на меті своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію, ліквідацію та прогнозування загроз антикризовій безпеці підприємства.

В основі механізму забезпечення антикризової безпеки підприємства знаходиться системне поєднання певних інструментів, методів, важелів та інформаційно-аналітичного забезпечення, створюваних на базі принципів забезпечення антикризової безпеки, що об'єктивно існують як економічні закономірності, а також виробляються суб'єктами

управління антикризової безпеки підприємства для досягнення і захисту його стратегічних інтересів .

Механізм управління антикризовою безпекою включає наступні підсистеми:

- підсистему антикризової діагностики, призначену вчасно інформувати про можливі проблемні аспекти в діяльності підприємства, також оцінювати ступінь погрози за допомогою якісних та кількісних методів;
- підсистему антикризових важелів і методів, мета якої є усунення кризових явищ і процесів та забезпечення ефективної діяльності підприємства за рахунок стратегічного менеджменту;
- підсистему контролінгу, призначенням якої є дослідження результативності заходів по забезпеченню антикризової безпеки суб'єкта господарювання.

Важливим елементом створення ефективної системи забезпечення антикризової безпеки підприємства є розробка антикризової стратегії, яка представляє собою систему впровадження дієвих заходів в галузі проблем забезпечення антикризової безпеки підприємства, а також систему заходів і створення сприятливих умов для досягнення мети стратегічного розвитку в умовах невизначеності та існування внутрішніх і зовнішніх загроз.

Стратегії антикризової безпеки за своїм змістом можна поділити на три основні типи :

- ✓ стратегія внутрішніх загроз;
- ✓ стратегія зовнішніх загроз;
- ✓ стратегія прогнозованого розвитку.

Стратегію забезпечення антикризової безпеки підприємства слід розглядати як модель, яка необхідна для досягнення певних цілей у рамках корпоративної і фінансової стратегії шляхом координації, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства.

В склад стратегії повинні включатися складові корпоративної місії і цілі підприємства, що стосуються антикризової безпеки, результати аналізу внутрішнього та зовнішнього фінансового середовища, якісні та кількісні фактори використання фінансових ресурсів, які задовольняють вимогам забезпечення належного рівня антикризової безпеки, відповідальні за реалізацію намічених заходів, фінансові ресурси, необхідні для забезпечення антикризової безпеки.

Таким чином, система антикризової безпеки суб'єктів підприємництва має поєднувати розробки сучасної економічної науки та діяти стратегічно. Для цього слід постійно вирішувати задачі здійснення моніторингу фінансового стану виробничих підприємств та зовнішніх факторів з метою раннього виявлення ознак її кризового розвитку, визначення масштабів кризового стану, дослідження основних факторів, що обумовлюють її кризовий розвиток, створення і реалізації заходів по запобіганню криз і попередженню банкрутства, контролю за виконанням заходів з формування антикризової безпеки і оцінки отриманих результатів шляхом використання фінансового інструментарію. Впровадження такої системи створить дієвий інструмент по запобіганню криз, забезпеченню стабільної та ефективної стратегічної діяльності виробничих підприємств.

Список використаних джерел

1. Арутюнова Д.В. Стратегический менеджмент. Учебное пособие / Д.В. Арутюнова. – Таганрог: ТТИ ЮФУ, 2010. – 122 с.
2. Бойко Є.І. Удосконалення системи управління на підприємствах / Є.І. Бойко, О.А. Лоза // Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.6. – С. 215-221.
3. Великий Ю.М. Управління витратами підприємства: монографія / Ю.М. Великий,

В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2009. – 192 с.

4. Жук В.М. Бухгалтерський інжиніринг / В.М. Жук // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (21 лютого 2013 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. – К.: ТОВ "Всеукраїнський інститут права і оцінки", 2013. – 534 с. - С.51-54.

5. Камінська Т.Г. Роль і місце управлінського обліку в системі контролінгу на підприємстві / Т.Г. Камінська // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 4. – С. 74-79.

6. Кірейцев Г.Г. Обліково-аналітична система сільськогосподарського підприємства в умовах антикризового управління / Г.Г. Кірейцев, В.А. Нехай // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 3. – С. 85-. 86.

7. Контролінг: учебник / А.М. Карминский, С.Г. Фалько, А.А. Жевага, Н.Ю. Иванова. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 336 с.

8. Партин Г.О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія / Г.О. Партин – К.: УБС НБУ, 2008. – 219 с.

9. Теория Activity Based Costing [Електронний ресурс] / Ю.М. Глинский. – Режим доступу: http://www.iteam.ru/publications/finances/section_50/article_988.

10. Теорія обмежень доктора Голдратта [Електронний ресурс] / С. Альошина [та ін.]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/add-education/articles/tehnol/9302/>.

11. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання: монографія. – Ч. I. – Вид. 2-ге, [стереот.]. – Х.: Вид. дім «ІНЖЕК», 2007. – 368 с.

12. Шанк Дж. Стратегическое управление затратами: Пер. с англ. / Дж. Шанк, В. Говиндараджан. – СПб.: ЗАО «Бизнес Микро», 1999. – 288 с.

13. Wojar W. Systemy zintegrowane zarządzania jako narzędzia wspomagające procesy logistyczne w biznesie / W. Wojar, K. Woźnicka // Logistyka – nauka. – 2012. – № 6. – pp. 688-695.

14. How To Achieve a Six Sigma Quality Standard [Електронний ресурс] / К. Jennifer. – Режим доступу: http://www.ehow.com/how_7552085_achieve-six-sigma-quality-standard.html#ixzz2SxMGxmr8

15. Smart Business: Managing by the Open Book [Електронний ресурс] / J. Olszynski. Режим доступу: http://www.nationaldriller.com/Articles/Column/BNP_GUID_9-5-2006_A_10000000000000632010.

16. Strategy Maps: How to Link Strategic Objectives to Operational Initiatives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intrafocus.co.uk/strategymaps/> Ralph Smith/

17. Swarm intelligence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki-/397693//>

18. Theory of constraints Reference for Business Encyclopedia of Business, 2nd ed Read more: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.referenceforbusiness.com/management/Str-Ti/Theory-of-Constraints.html#ixzz2SuIqykfh>.